

УДК 339.727.22

Ольга Дацко

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ

Olha Datsko

CURRENT PROBLEMS AND BETTER BUSINESS CLIMATE IN UKRAINE

Аналіз та дослідження проблем інвестування економіки займає важливу роль в економічній науці, тому що інвестиції визначають сам процес економічного росту в цілому. В даний час вони є найпріоритетнішим засобом позитивних зрушень у народному господарстві, забезпечення технічного прогресу, вдосконалення якісних показників господарської діяльності на мікро- та макрорівнях в Україні.

Наша держава, маючи значний внутрішній ринок, володіючи значним промисловим і сільськогосподарським потенціалом, багатими та різноманітними природними ресурсами, а також вигідним геополітичним розташуванням, може стати одним із провідних європейських реципієнтів інвестицій.

Але при цьому існують певні перешкоди притоку в інвестиційну сферу іноземного та приватного національного капіталу. Це політична нестабільність, недосконалість законодавства, нерозвиненість виробничої та соціальної інфраструктури, недостатнє інформаційне забезпечення, та ще однієї дуже важливої причини – корупції.

До того ж слід зазначити, що інвестиції в основному вкладаються в будівництво, готельно-ресторанний комплекс, лишаючи поза увагою такі основні галузі, як промисловість, сільське господарство, комплекс регіонального енергопостачання.

На нашу думку, важливим негативним фактором для іноземного інвестора є несприятлива фіскальна політика в Україні. Адже багато середніх та великих підприємств України долають кризу через податковий тягар та складність взаємозв'язків із податковою інспекцією.

Серед основних факторів, що заважають покращенню інвестиційної політики, можна зазначити такі:

- орієнтація українського уряду на залучення фінансових ресурсів переважно від міжнародних фінансових організацій, що призводить до недооцінки необхідності стимулювання дій приватних іноземних та вітчизняних інвесторів;

- в урядових структурах та на регіональному рівні управління зберігається поділ інвесторів на «своїх» (вітчизняних) та «чужих» (іноземних); однак зрозуміло, що сьогодні від бюрократичного свавілля потерпають як перші, так і другі;

- відсутність в Україні сталої стратегії та відповідного національного плану дій, який є прийнятним та наслідуються усіма політичними «командами» й орієнтований на забезпечення усім суб'єктам економічних відносин рівних економічних прав та обов'язків у здійсненні фінансово-економічної діяльності;

- низький рівень ефективності законодавства з питань корпоративного управління, що обумовлює виникнення конфліктів та протистоянь із залученням силових органів, блокування діяльності підприємств, нагнітання соціальної напруженості.

До проблемних факторів можна віднести також те, що іноземний капітал мало захищений на території України з юридичної та фінансової точки зору. Наступним фактором є великі строки реєстрації підприємств, а також складна структура адміністративних процесів. Оскільки на ринку час має вирішальне значення, то введений з запізнення в дію бізнес-план за сучасних умов в Україні може стати неактуальним..

Ситуація у питанні інвестування в українську економіку потребує злагоджених реформ у напрямку створення сприятливих умов для вітчизняних та іноземних інвесторів.

По-перше, на нашу думку, потрібно вдосконалювати систему надання пільг для іноземних капіталовкладників. Можливо також створити офшорні зони масштабних проєктів, а також здійснити впровадження так званих «податкових канікул» для деяких типів іноземних підприємств.

Реалізація цих заходів в першу чергу залежить від державної політики, головним завданням якої є структурна перебудова економіки.

Метою цієї перебудови є забезпечення економічного зростання, виходу на шлях стійкого розвитку й досягнення конкурентноспроможності на світовому ринку. Відповідно до цього, пріоритетними напрямками для залучення і використання іноземних інвестицій повинні стати:

- завершення формування відповідної нормативно-правової бази;
- сприяння розвитку інвестиційної інфраструктури (інвестиційних фондів, аудиторських та страхових компаній);
- підтримка малого підприємництва, оскільки малий та середній бізнес дозволяють використовувати інвестиційний потенціал територій, створювати конкурентне ринкове середовище, швидко реагувати на споживчі потреби і кон'юнктуру ринку, розширюють мережу видів діяльності, орієнтуються на регіональну і місцеву специфіку;
- досягнення політичної стабільності;
- подальше реформування податкової системи.

Усе сказане свідчить про певну незбалансованість механізмів створення сприятливого інвестиційного клімату в Україні. Тому це є сигналом для здійснення низки заходів, які повинні мати комплексний характер і поєднувати реформування внутрішнього законодавства з укладенням двосторонніх міжнародних угод з оподаткування на взаємовигідній основі.

На думку науковців, саме комплексний підхід допоможе залучати інвесторів до використання українських активів саме в українському правовому полі. Необхідними завданнями державної політики є якісна ревізія існуючої системи формування та підтримання інвестиційного клімату України, а також ідентифікація чинників, які обумовлюють неефективність нормативно-правових актів.

Отже, формування в Україні привабливого для іноземних інвесторів середовища, насамперед слід починати з системи активних дій держави, спрямованих на зміну політичного, економічного та правового поля в країні.